

Վեցաղես, Աժ մօւական
հանձնաժողովներուն սկս
վեցին «2000 թ. դետական
բյուջեի մասին» օրենի նախագծի
մնարկումները Կառավարությունը
հաւաքանայի դաշտաներով մեծ ու-
սացում բռույ և վեց նախագիծը
խորհրդարանին ներկայացնելիս
խախտելով Սահմանադրությամբ
նախատեսված ժամկետները. Սեկ
ուիչ իրադրության եւ մեկ ուրիշ կա-
ռավարության նկատմամբ այսուհի
ուսացումը մնադատության փոր-
դիկ կրածրացներ, որ այս դարագա-
յում, քարեբահւարա, դեռ չի նկա-
զում Խորհրդարանը, հոկտեմբերի
27-ի ուրագործությունից հետո
սեղծված բաղադրական ցցակար-
վածը հաղթահարելով, ծեռնամուիս

մանման որեւէ փաստարույղ «ոչ իրաւուսական» անվանած լինի, թեեւ հետ միշտ դարձվել է, որ դրան հենց այդոժիսին էին: Եւլորդ չեմ հիշում նաև, որ որեւէ նախորդ կառավարություն որեւէ կերպ դաշտված լինի «ոչ իրաւուսական» բյուջե կազմելու եւ դրա կատարումը ծախողելու համար: Իրարահաջորդ խորհրդարանականները բոլոր դարագաններուն համերաշխորեն հաստատել են թե բյուջեների նախագծերը, թե դրանց կատարման հաւաքսվորթյունները: Եվ դրանով իսկ մասնակից են դաշտել իրենց իսկ ընդունած օրենին... խախտմանը թանգի բյուջեն օրենի է, իսկ օրենիը (ենթադրաբար) ենթակա է դարտադրի կատարման: Եւրոք, եւ սա ամենա-

տուներից, որոնք բառ իսկ չհամար
ծակվեցին արտաքերել Վաշինգտոն։
Արամ Սարգսյանի այն խոստովա-
նության առիթվ, թե ամսական 14
մլրդ դրամից ավելի եկամուտներ ա-
ղափառվելու անհնար է, «տեսությունը
կփլուզվի»։ Այսինքն, Վաշինգտոն ա-
վելի վաղ է փաստել բյուջեի «դժ-
վար կատարելիության» վարկածը, ո-
րը փորձում է կրկնել Տիգրան Սարգ-
սյանը։ Բայց, ինչպես տեսանք, ինչ
բույլատելի է Արամազդին արգել-
ված է Վանատուրին։

Այս ամենը, սակայն, հետ «բողոքութերն» են, «ձաղիկները» հետո են զայռու: Իհարկե, աներեւակայելի է, որ խորհրդարանը բյուջեի նախագիծը... մերժի: Մեր Սահմանադրությամբ դա կնօւանակեր անվատակու-

Ասծուն է հայտնի: Բայց որ կիրացնի դետական բարձրասիթճաղացնյաների անվասահություն սեփական ճակատագրի ու տազնադր վաղվա օրվա նկատմամբ, անկասկած է: Որովհետեւ մեզանուայդութեան է ընդունված չէ «Պետական ծառայողի մասին» օրենքը, ինչը, որիան հիշում եմ, կար նույնիս նախագահի, առա եւ «Միասնություն» դաշինի նախընտրական ծրագրերուն: Խոկ դա նշանակում է որ յուրախանցուր նախարարի դաշտնանկությունն իր հետ բերելու եմի մեծ շարժ դետական դաշտնյաների դաշտնանկություն նոր նախարարն իր հետ իր «քիմն» է բերելու: Եվ այս մասվախությունն էլ մեր առանց այն էլ ծանրաշարժ դե-

բայց այստեղ էլ ցավս այն է, որ սեփականաւորութիւնից առաջացող ամեններին էլ ոչ այնքան շատ միջոցները հիմնականում գնացել են (ու գնալու են) սղանման, ոչ թե սնստության զարգացման վրա: Ասիա հնչու եր ԿԲ նախազարդ ընդգծում, թե կառավարությանը դեմք է արգելել սեփականաւորութան միջոցների «ազատ տօնությունը»: Արգելես-չարգելես՝ հարկը դահանջածին կառավարությունը գնալու է այդուհի ծայրահետ անցանկալի ժայլի: Կարող եմ վկայել, որ, օրինակ, արդեն 14 ամիս աշխատավարձ չստացող առողջադահական համակարգի աշխատողներն այները զուր կտրած սղասում են... դեռ հոկտեմբերի 27-ից առաջ Դամաշխարհային ռանսի

Տերքական «հրատականը»

Ոչքի զարգացման, այլ՝ սպառման բյուջե

დაქალენ է, რიცხვი აյս ნაწარ-
ადგინ է, ჩრ ამორი მარკაზარევაძ
«ქრასხულევამდ» ის «ისტერ მც-
ტერმალუ გაფ მცნელი». სარიცხუ-
ლო კასარდან სხვასხსხ კუ-
სახისევის ეს ნორენის ად მცსა-
ლან ჩანდნაშორისტი აერ მასები-
რადრაბან ასელი საღისევის ი-
ნცევა სოსკ... ცნნსრინასას წან-
ის ნაწარა შეგრან სარგაუანი-
ნორეკაუადვად ნაწარა სკამთა-
ები მარა მარიცხელი ჩერტი «ძალა-
რასარებელი კრეტ კასარები»: ას ძალა-
რასარებელი მარკაზარევაძ

թյուն հայտնել կառավարությանը
իսկ կառավարությունը եւ մանա-
վանդ վարչապետ Արամ Սարգսյանը
վայելում է Ազգային ժողովի բա-
ցարձակ մեծամասնության բացա-
ձակ վատահությունը: Դեմքեարա-
կարելի է ենթադրել, որ ԱՌ լիազու-
մար Ծխտում դեմքութեի նախագ
ծի Բննարկնան ժամանակ բոլոր
սլամները կուղղվեն առանձին նա-
խարարների՝ արագացնելով մի և ա-
նիսի դաշտնանկության սասին
համառորեն ըջող լուրերի մարմին-
առնելը: Թե մեկ անձին մեկ ուրի-
շով փոխարինելու մեջ ի՞նչ կա-

տական աղարածի անարդյունավել
աշխատանի ղաճաներից մեկը
է: «Նամդրուկային» տրամադրու-
թյուններով ղետաղարատում ա-
խատել կին: Ի հավելումն, բյու-
ջի նախազօհի կազման ժամա-
նակ վարչադեսը հանձնարարել
նախատեսել ղետաղարատի թվա-
խակի 7.5 տոկոս կրաքանչ: ԱՌ
կեղծ ասած ավելին էր դեմք: «Պե-
քութեի նախազօհը «հոււում» է, ո-
րայաստանը... «փոթրացել» է, հա-
րյուր հազարավորներն արտազա-
թել են, ոչ կարգին արտադրող կա-
ռաջ կարգին հարկատու է մնացել
Բյութեն լրացնելու աղբյուրների մեջ:
Կրկին ծանրակեփո «դերակատա-
րում» է Վասահված ստացելի
վարկերին: Վեցրել, Վեցընում ո-
վեցնելու ենք ավելացնելով ա-
ղեն իսկ 876 մլն դոլարի հասա-
մեր ղետական դարտիք: Եվ ամենա-
ցագալին այն է, որ ակնկալվելի
նոր վարկերը, որոնք դիմի «ծած-
կեն» բյութեի ընթաց 25 տոկոս դե-
ֆիցիտը, դարձյալ լինելու են
սղանման եւ ոչ թե սնտեսության
զարգացման համար: Տնտեսազի-
տական լեզվից դարձ մարդկային
լեզվի «քարզմանելու» դեմուն սա-
նանակում է, որ այս սարի էլ դարտ-
ենք անելու, որդեսզի... ուտենք, այն
է ամենաուղղակի իմաստով (ա-
խատավարծեր, Սոյաստներ ու բո-
ւակներ վճարեն եւ այլն): Ներիմ
ուեցելիքները սեփականաշնորհման
գործընթացը շարունակելու մեջ են

խոստացած վարկի հերթական տրանսին, որից հույս ունեն... աշխատավարձ ստանալ: Եվ դեռ հարց է «հերթ» իրենց կիասնի»: Պարզ է, որ այս վիճակում գտնվող համակարգն ի վիճակի չի լինի աղաղովել բնակչության բուժսպասարկման ծանր խնդիրը եւ հատկապես գոնե որու բուժիմնարկներում առավել աղբա խավերի անվճար բուժսպասարկում կազմակերպելու մասին ավելի վաղ տրված խոսումը: Ավելի լավ չեն սոցիալական բնագավառի նաեւ մյուս ոլորտների «հեռանկարները»: Իսկ դա նեանակում է, որ այս բյուջեն է հնարավորություն չի տալու ամենաաննշան չափով բարելավելու բնակչության հիմնական զանգվածի դրությունը: Բոլոր լավատեսական հավասիացումները, որ արդեն իսկ հնչում են «երկրորդ կիսամյակից բյուջեի մուտքերի աշխուժացման» հավակնության մասին, խիս թեական են: Այս կերպ թերեւս կարելի լինի նինջեւ առուն «դահածոյացնել» ժողովրդի սոցիալական դժգոհությունը, բայց նինչ այդ ռուսակելի ելք չգտնելու դեմքում եռ ցնցումները կդառնան խիս հավանական: Իսկ դրանցից հիմնա հասարակությանն զգուշացնում են... բոլորը: Նաեւ Վարչադիր Արամ Սարգսյանը, որին էլ կամա-ակամա, «հասցեագրվելու» են բոլոր դժգոհությունների բոլոր սլամները:

ԱՐԵՎԻ ՏՈՒՆՆԱԲՈՅՏ

1999 թ.՝ անասնագլխաբանական առ

Կերցին 2-3 տարվա ընթացքու հանրապետությունում նկատվու է անասնագլխաբանակի աճ: Առ դեռ ծեւափրկվել է այն նողատա վոր (օրդինատ) գլխաբանակը, որ հնարավոր է դահլյանել Երկրա ներության առկա կերերի հաւաքին խոսք չի վերաբերում միայն թագա նարութությանը, և անի որ Վերցի նիս աճը առաջմն կաղաղուվով ներկրվող կերերի հաւաքին: ՀՀ գյուղանտեսության նախարա րության անասնաբութության ե տոհմաբութության վարչության տվյալներով անցյալ տարի հա ջողվեց ոչ միայն դահլյանե նախորդ տարվա գուցանիշները այլև մի փոքր զերազանցեր դրամ: Այսուս, նախարարության օդերասիկ տվյալներով, 1999 թ հանրապետությունում արտադր վել է 460 հազար տոննայից ա վելի կաք նախորդ տարվա 450 հազարի փոխարեն, ինչդեռ նաեւ 87 հազար տոննայից ավելի միշ նախորդ տարվա 86 հազար տոն նայի փոխարեն:

Վեցին 7-8 տարիների համեմատությամբ աննախադեղ ցուցանիւսներ են արձանագրվել 1999 թվականին հանրապետության քոչնաֆարիկաներուն արտադրվել և ուժը 300 մլն ծունակորդ տարվա 219 մլնի փոխա-

րեն, կամ ծվի արտադրության ցուցանիշը գերազանցվել է 37 տոկոսով: Դա իր ազդեցությունն ունեցավ ուսումնակայի վրա: Եվ եթե 1998 թ. հանրապետություն Ենթակա 105 մլն-ից ավելի ծու, աղյա 1999 թ. այս ցուցանիշը կրուկ նվազեց (Ենթակա վել է ընդամենը 64 մլն ծու): Դա հնարավորություն է վեց աղյականի ազգաբնակչության տեղական արտադրության թարմ ծվի դափնականական:

Տոհմարության Վաշչության և սվալներով անցյալ տարի հաջողվեց ոչ միայն դահլանել նախորդ տարվա գուցանիշները, այլև մի փոքր գերազանցել դրանք։ Այսուհետև, նախարարության օմերատիվ սվալներով, 1999 թ. հանրադիտականում արտադրվել է 460 հազար տոննայից ավելի կաք նախորդ տարվա 450 հազարի փոխարեն, ինչը նաև 87 հազար տոննայից ավելի միշտ նախորդ տարվա 86 հազար տոննայի փոխարեն։

400-ից ավելի տոհմային կենդանիներ: 2000 թ. այս ցուցանիշը եւս կավելանա երկու անգամ: Տնտեսությունում նաև կերի կայուն բազայի ստեղծման ուղղությամբ զգալի աշխատանքներ են: Կատարվել: Այսուհետև, անցած տարի կատարվել է 80 հա աշխանցանուկ 40 հեկտարի վրա բազմամյա հոմանականություն:

խոտարության ցանք։
1999 թ. բեկումնային էր նաև
արհեստական սերմնավորման ա-
ռումնվ։ Եթե նախորդ տարիներից
հանրապետությունում տարեկան
կատարվում էր 1000-1500 գլուխ-
կովերի արհեստական սերմնավո-
րում, աղյա 1999 թ. այս ցուցա-
նիցը գերազանցեց 12 հազարը
Ներկայումս ստեղծված են բոլոր
նախարյաները 2000 թ. 20
հազարի հասցելու համար։

ՀՅ զուղաճնեսության նախարարության անասնաբուծության Եւ տնիմաբուժության վայրության դես Առողջապահության կողմէ 1999 թ. ըջադարձային Եւ անասնապահության ճյուղի զարգացման առումով, այնուամենայնիվ, առված աշխատանքները դեռևս քաղաքացիները չեն, քանի որ կարելի է անել ավելին, ինչն ակնկալիութեականացնել իրականացնել 2000 թվականին:

ՃԵՏՈՒԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանգներից հյուսված այս փիլիստիկա-
յուրյունում զնորդն է իր համես դեռ ու-
նի. Երեմն իրու չի ուզում մանրանալ՝ տե-
սնելով, որ միեւնույն է, չի ստանալու ման-
րադրամը. Երեմն է «ծեփի համար» սղա-
սում է, բայց միահանանակորեն դարձվող
դրւու գալիս համը, սղասողական տալիս

Խնդրո առարկան իրու 10 դրամը չէ. սա հասկանալի է, թեմտես, եթե փոքր-ինչ մանրանանի ու հաշվենի, օրվա ընթացում կուտակված այդ մանրադրամի գումարն զգալի թիվ կկազմի: Դարձը սկզբունքն է. սկզբունք, որն, ի ներ, դարտաճանապահութեն դահողանում են տրամվայների ու տրոլեյբուսների տոմսավաճառները: Իսկ տրանսպորտի հիշյալ երկու միջոցներն այսօր անհմենա ավելի վաս ու խեղծ վիճակում են թե՝ ուղեւորների հանակի, թե՝ տեխնիկական դայմանների առումով: Անուուեց, մարդիկ այսօր մեկ, մշտական «օգտագործման» արդարացում ունեն, որն էլ իրենց ժեսանկունից է իրավացի եւ բացարելի՝ ցած աշխատավարձերը, որոնք մարդկանց մեծ մասին սիդորում են լրացուցիչ «հակելումներ» գՏնել այդ անուուեց գումարներին: Սակայն ո՞ւ աշխատավարձն այսօր անուուել է, եւ մի՞րե այս ծմարտուրյունը բավարար հիմք է նույնուիչ աշխատավարձով աղբող մարդկանց հանդեռ ծառայողական դարտականություններում թերախալու: Այսուես թե այնուես, երբեւեկողները «դարտաս» են ուղեւարձի համար Վճարելու եւ 50, եւ 100 դրամ, սակայն Վճարի այդ բարձրացումը գոնե հաստատգրված, այլ ոչ վաղաժամկետ լինի:

